

Årsrapport 2023

Modum kommunes Etikkråd





Innholdsfortegnelse

Modum kommunes Etikkråd	1
Etikkarbeid i Modum kommune	3
Overordnet etisk målsetting	3
Etikkrådet i Modum kommune	3
Hva er et etisk dilemma og etisk refleksjon?	4
Hva kan rådet bidra med?.....	4
Rådets mandat	4
Hvem kan kontakte rådet?.....	5
Rådet skal	5
Mål for rådets arbeid	5
Rådets sammensetning i 2023	5
Aktiviteter 2023.....	6



Etikkarbeid i Modum kommune

Modum kommune er ansvarlig for grunnleggende velferdstjenester og forvalter ressurser på vegne av fellesskapet. Kommunen er gitt en betydelig makt som forvalter av en rekke lover og forskrifter. Tillit til at kommunen opererer etisk forsvarlig og tar samfunnsansvar er derfor helt avgjørende. En etisk forsvarlig virksomhet innebærer at kommunen opptrer i samsvar med kommunens overordnede arbeidsgiverpolitikk, yrkesetiske retningslinjer og etablerte oppfatninger om hva som er rett og galt.

Overordnet etisk målsetting

Målet med kommunens etiske retningslinjer er å fremme holdninger og praksis som gjør at kommunen kjennetegnes av åpenhet, respekt, redelighet, likebehandling, lojalitet og kompetanse.

De etiske retningslinjene skal:

- Fremme bevissthet omkring etiske tema/etisk refleksjon
- Bidra til å styrke kommunens tillit og omdømme
- Klargjøre hva som er god praksis
- Avklare forventninger både til oss selv og våre samarbeidspartnere

Etikkrådet i Modum kommune

Modum kommunes etikkråd ble opprettet i etterkant av KS-prosjektet «Samarbeid om etisk kompetanseheving» 2012-2015. I 2017 ble Modum invitert av Senter for medisinsk etikk til å delta i et forskningsprosjekt som skulle følge og evaluere nye kliniske etikk-komiteer/etikkråd i kommunal helse- og omsorgstjeneste. I den forbindelse ble det opprettet et etikkråd i Modum kommune. Til forskjell fra andre kommuner har Modum et etikkråd som er for alle etater, ikke bare for helse- og sosialetaten.

Etikkrådets arbeid sees i sammenheng med kommunens etiske retningslinjer.

Etikkrådet i Modum ble avsluttet i slutten av 2023 med begrunnelsen «Det er behov for å styrke etisk refleksjon i organisasjonen, men vi ser i liten grad at diskusjonene i etikkrådet når ut og bidrar til å styrke den etiske bevisstheten i resten av organisasjonen. Etikkrådet videreføres ikke, men vi tenker at det nødvendig med en alternativ tilnærming til etisk bevissthet og refleksjon, og ønsker at det blir tema i neste ledersamling»



Etikkrådets rapport for 2023

Hva er et etisk dilemma og etisk refleksjon?

Vi har alle et sett med leveregler, en moral. Vi handler ut fra hva vi mener er rett, galt, ondt og godt. De fleste mener for eksempel at det er rett å stoppe for rødt lys og galt å snike på bussen. For mange oppleves det verdifullt å være ærlig, og de fleste forsøker å være oppmerksomme når menneskene rundt oss har det vanskelig. Etikkk er refleksjon over moral. Å reflektere er å tenke om igjen, se på levereglene våre med nye øyne. Hverdagen er preget av vanetenkning og vi handler slik vi pleier å gjøre. Vi trenger å stille spørsmål ved det vi gjør, å reflektere. Da må vi begynne å tenke igjennom prinsippene vi bygger på, holdningene som ligger bak, hvem som berøres av valgene våre, og hvordan de berøres.

- Et etisk dilemma er en valgsituasjon hvor vi - uansett hva vi velger - krenker verdier vi er forpliktet av. Et dilemma har ingen klare svar; verdier, holdninger, moral og kultur har stor innvirkning.
- Det er en situasjon hvor det finnes gode moralske innvendinger mot ethvert handlingsalternativ. Løsningsalternativene har både fordeler og ulemper og det er vanskelig å vite hva som veier tyngst.

Et etiske dilemma oppstår når en opplever problemer som det ikke fins noen opplagt løsning på, og der den ene løsningen kan være like god (eller dårlig) som den andre. Et etisk dilemma utfordrer til å velge mellom ulike alternativer, og i rådet kan ansatte, innbyggere, brukere og pårørende og samarbeidspartnere får bistand til å se disse ulike alternativene.

Hva kan rådet bidra med?

Etikkrådet kan bistå til en bredere drøfting av utfordrende verdispørsmål gjennom en tverrfaglig og systematisk refleksjon. Rådet kan bistå slik at berørte parter får drøftet saken i fellesskap, og på forespørsel være et rådgivende organ. Rådet treffer ikke beslutninger, har ingen sanksjonsmyndighet, men kan bidra som en beslutningsstøtte for tjenestene. Etikkrådet er ikke et klageorgan

Rådets mandat

Etikkrådet drøfter saker som tjenestemottakere, innbyggere og ansatte opplever som vanskelige eller ubehagelige fordi det går på verdiene løs.

Etikkrådet kan bistå til en bredere drøfting av utfordrende verdispørsmål gjennom en tverrfaglig og systematisk refleksjon. Rådet kan bistå slik at berørte parter får drøftet saken i fellesskap, og på forespørsel være et rådgivende organ. Rådet treffer ikke beslutninger, har ingen sanksjonsmyndighet, men kan bidra som en beslutningsstøtte for tjenestene. Etikkrådet er ikke et klageorgan.



Ingen av medlemmene i rådet representerer sine yrkesgruppers interesser eller fagsyn. Gjennom sine ulike ståsteder og kompetanse sørger de for at komiteen får en perspektivrikdom. Rådet har livssynsnytralitet som mål, og samtlige medlemmer er underlagt taushetsplikt.

Hvem kan kontakte rådet?

Alle innbyggere og ansatte i Modum kan bringe inn saker som omhandler tjenestetilbudet i kommunen til Etikkrådet. Etikkrådet drøfter saker som tjenestemottakere, innbyggere og ansatte opplever som vanskelige eller ubehagelige fordi det går på verdiene løs.

Rådet skal

- Støtte opp om etisk forsvarlig praksis i kommunen
- Fremme refleksjon og drøfting av etiske problemer og dilemmaer
- Bidra til bevisstgjøring om etiske problemer som har med ressursbruk og prioriteringer å gjøre
- På forespørsel, hvis mulig, bidra med råd og veiledning om hvordan konkrete etiske problemer kan løses
- Være et forum der tjenestemottakere, innbyggere og ansatte kan få drøftet etiske problemer i forkant eller etterkant
- Bidra til at tjenestemottakere og innbyggere erfarer møtet med tjenesten på en best mulig måte

Mål for rådets arbeid

- Bidra til økt brukermedvirkning
- Bidra til økt kvalitet på tjenesten
- Bidrar til å heve etikk-kompetansen og til å fremme god praksis i tjenestene gjennom casedrøftinger, undervisning/veiledning og kursvirksomhet.

Rådets sammensetning i 2023

Rådet er sammensatt av 10 medlemmer, både kommunalt og ikke-kommunalt ansatte.

Funksjon	Navn	Etat
Leder	Wencke Vooren Aase	Helse- og sosial
Medlem/sekretær	Tone Christine C. Skustad	Kulturetat
Medlem	Lena Grøtterud	Undervisning/Akankontakt



Medlem	Jorun Tandberg	Selstendig/helsearb.
Medlem	Anders Kvaase	Undervisning
Medlem	Terje Ingvoldstad	Selvstendig næringsdrivende
Medlem	Eystein Norborg	Pensjonert prest
Medlem	Grete Bjertnes	Pensjonist/helsearb.
Medlem	Lars Sørumshagen	Pensjonist/fastlege
Medlem	Pål Steiran	Kommuneoverlege

Rådet disponerer ingen økonomiske midler. Tjenestestedet til rådets medlemmer dekker lønnsutgifter og reiseutgifter til samlinger til for eksempel Oslo. Ikke-kommunalt ansatte får en godtgjørelse.

Aktiviteter 2023

Rådet har hatt møter omtrent hver sjettede uke av to timers varighet. Rådet tilbyr også ad-hoc refleksjon i saker. Noen av rådets medlemmer har vært på besøk hos en avdeling for å gjennomføre refleksjon, og ansatte fra avdelingen har vært i rådet i etterkant for en oppfølgende refleksjon.

Etikkrådet bruker SME-modellen i drøftingen for å sikre bredde og grundig behandling av saken. Modellen er utviklet av Senter for medisinsk etikk (SME) ved universitetet i Oslo og er en anerkjent modell for drøfting av etiske spørsmål.

Etikkrådet har hatt 6 møter i 2023.

Tema for drøftede saker:

- Problematisk samarbeid med spesialisthelsetjenesten; refleksjon med pårørende og ansatte
- Hvor raskt skal et rom på sykehjemmet ryddes etter et dødsfall?
- Overspising og selvbestemmelse rundt spising hos bruker med tilrettelagte tjenester
- Informasjon til foreldre ved bortfall av spesialundervisning (enkelttimer) i skolen
- 1-1 oppfølging i Tilrettelagte tjenester; i hvor stor grad kan ansatte forme oppfølgingen

Takk til alle som har bidratt til at Modum har hatt et etikkråd, og alle erfaringene og verdifulle refleksjoner vi har hatt!